

розробити певний механізм громадського контролю за діяльністю суддів, правоохоронців, інших державних службовців з метою запобігання корупції. А також практичний досвід правових держав світу у сфері боротьби з корупційними злочинами дає змогу сформувавши уявлення про основи передової національної антикорупційної стратегії, вироблення якої сьогодні необхідне в Україні. Відповідно, наразі вітчизняна влада повинна: розробити єдину державну політику в сфері боротьби з корупцією, яка містила б комплекс заходів державного, політичного, економічного, соціального і правового характеру; сформувавши спеціальну антикорупційну службу, незалежну від усіх гілок влади, яка забезпечила б контроль за діяльністю державних органів різних рівнів; забезпечити незалежне функціонування судової влади.

Список використаних джерел:

1. Верховна Рада України. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Верховна Рада. – 07.04. 2011 – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3206-17>.
2. Типове положення про уповноважену жінку підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції від 04.09.2013 № 706 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/706-2013-п>.
3. Національний вісник Національної академії внутрішніх справ. Протидія корупції в органах місцевого самоврядування [Електронний ресурс] / Національний вісник Національної академії внутрішніх справ // № 1. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: [file:///C:/Users/Laptop/Downloads/Nvknuvs_2015_1_31%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Laptop/Downloads/Nvknuvs_2015_1_31%20(1).pdf).

Сметаніна А.О.

студент,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКРІПЛЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Україна є багатонаціональною державою на території якої проживають громадяни понад 130 національностей, народностей та етнічних спільнот, які разом з українцями становлять єдиний Український народ.

Загалом, національні меншини – групи громадян держави, що не є українцями за національністю, але проявляють почуття національного самоусвідомлення та спільності між собою. Саме питання правового забезпечення національних меншин завжди хвилювало міжнародне співтовариство, а тому було прийнято чимало документів для регулювання правового статусу національних меншин.

Підписання 9 жовтня 1993 року Віденської декларації мало неабияке значення для визнання прав і свобод національних меншин. Так, декларація проголосила захист національних меншин головним і першочерговим завданням держав-членів Ради Європи [1, ст. 2]. А з прийняттям 1 лютого 1995 р. державами-членами Ради Європи Рамкової конвенції про захист національних меншин почалося всевітнє закріплення конституційного статусу національних меншин. Дана конвенція чітко визначила перелік основних прав національних меншин, зобов'язала держави створити належні умови для збереження самобутності національних меншин і забезпечення їх особливих прав [2, ст. 4]. Також Європейська хартія регіональних мов або мов меншин, ратифікована Верховною Радою України 15 травня 2003 року, закріпила захист мов національних меншин [3, ст. 7].

Міжнародним співтовариством визнається за національними меншинами право на існування, на батьківщину, на визначення своєї національної належності (належати чи не належати до національної меншини), на самовизначення, на захист від дискримінації, на мир і безпеку, на економічний, соціальний та культурний розвиток, на вільне розпорядження природними ресурсами тощо. Україна як учасник міжнародних відносин зобов'язалася забезпечити офіційне визнання, закріплення і виконання усіх прав і свобод національних меншин. Так, відповідно до ст.4 Закону України «Про національні меншини» відносини, які виникають з приводу реалізації громадянами України прав і свобод, пов'язаних з їх належністю до національних меншин, регулюються Конституцією України, цим Законом, прийнятими на їх підставі іншими законодавчими актами, а також міжнародними договорами України.

Законодавством України встановлено і гарантовано право національних меншин на користування і навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах або через національні культурні товариства, розвиток національних культурних традицій, використання національної символіки, відзначення національних свят, сповідування своєї релігії, задоволення потреб у літературі, мистецтві, засобах масової інформації, створення національних культурних і навчальних закладів та будь-яку іншу діяльність, що не суперечить чинному законодавству. Пам'ятки історії і культури національних меншин на території України охороняються законом [4, ст. 6].

Також, Закон України «Про національні меншини» наділяє національні меншини можливістю участі у державотворчих процесах. Згідно до ст.9 цього Закону громадяни України, які належать до національних меншин, мають право відповідно обиратися або призначатися на рівних засадах на будь-які посади до органів законодавчої, виконавчої, судової влади, місцевого самоврядування, в армії, на підприємствах, в установах і організаціях.

На сьогодні прийнято чимало законів, що стосуються національних меншин, але не всі вони отримують міжнародне схвалення. Так, новоприйнятий Закон України «Про освіту» викликав величезні суперечки навколо питання використання національними меншинами свого права на навчання рідною мовою. Після прийняття даного закону на Україну почали звідусіль падати звинувачення в його не відповідності нормам і принципам проголошених Європейській хартії регіональних мов або мов меншин, а також у намірах звузити можливості громадян України – представників національних меншин в доступі до освіти мовами цих меншин.

Прийнятий 5 вересня 2017 року ВРУ Закон «Про освіту», виклакав неабиякі обурення сусідніх держав – Польщі, Румунії, Молдови, Угорщини. Найбільше занепокоєння викликала стаття 7 цього закону в якій говорилося про те, що державна мова буде посилено викладатися, поряд з мовами національних меншин, з початкової школи, що дасть можливість учням бути підготовленими до навчання державною мовою у середній школі, проте навчання у середній школі буде не виключно українською мовою, а включатиме значний компонент предметів мовою національних меншин [5, ст. 7].

На думку цих держав Україна порушує міжнародні угоди адже позбавила національні меншини їх права навчатися рідною мовою в школах і університетах і залишила їм таку можливість тільки в дитячих садах і початкових школах. Наша держава даних звинувачень не приймає і тому вже передала даний закон на експертизу до Ради Європи. Взагалі цей закон повинен був розпочати освітню реформу, яка полягала в запровадженні державної мови в усіх навчальних закладах України. Як зазначав сам Президент України: «забезпечення умов для належного засвоєння державної мови відповідає положенням внутрішніх і міжнародних законодавчих актів щодо того, що гарантування прав національних меншин не може здійснюватися на шкоду державній мові».

Отже, можна зробити висновок, що основними і найголовнішими регуляторами прав і свобод національних меншин виступають Конституція України, Закони України, прийняті на її основі, та міжнародні договори, підписані і ратифіковані Україною. Ці документи проголосили основним завданням України сприяння консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України [6, ст. 11]. На сьогоднішній день саме на це і спрямована політика нашої держави.

Список використаних джерел:

1. Віденська декларація від 25.06.1993 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1993.
2. Рамкова конвенція про захист національних меншин, ратифікована Законом № 703/97-ВР від 09.12.1997 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1998.

3. Європейська хартія регіональних мов та мов меншин, ратифікована Законом № 802-IV від 15.05.2003р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2006.
4. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25.06.1992 р. (із змін. та допов.) // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 36, ст. 530.
5. Про освіту: Закон України від 05.09.17 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2017. – № 38-39, ст. 380.
6. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30, ст. 141.